

Orbán Ottó

ERKÉLYEMRŐL A KILÁTÁS

*Vak Pali, Vak Pali
mindent lát,
szemüvegen át
kutya valagát,
a fekete pulikutya
vili-valagát.
Át, át, át,
vivát, vivát, vivát!
A puli fekete
vili-valagát.
Nahát, nahát!
(Városi folklórszöveg
a Rákóczi-indulóra)*

1. AZ ÚJ ELIT

Mohó és műveletlen. Ezen a földön az államkincstár
nyelve-szakasztott bronzharangként, századok óta kong az ürességtől
(ha nem, gyorsan kiraboljuk, közadakozásból
emlékművet emeltetünk magunknak, hogy dicsőségünk örök időkre fennmaradjon,
s nyomás a koronaékszerekkel Sztambul vagy New York felé)...
A fölül kerülő tehát könyékig nyúl a fazékba, *amit ma megehetsz, az a tiéd!* –
fiatal még a szerzésben, vagy éppenséggel túl öreg,
és azt hiszi, hogy már úgylis mindenről lekésett...
Hajigálódzhat az eszme a forradalom lángcsóvjával, a tűz nem fogja a tartószerke-
zetet.

A jogállam szemérmes szűz, de szorgosan tanul a maffiától,
és bár gépfegyverét paragrafusok dús bokrába rejti,
ő is szitává lövi veszélyessé váló vetélytársait;
cuius religio, eius regio, susogja:
ki igaz urat szolgál, azé a zsozsó...

2. A KÖZNÉP

Velük ki érne rá törődni? Nekik nem hoznak változást
a forradalmak és a rendszerváltozások.
Ők lenn születnek és lenn is maradnak;
számon kívül, mint Ixion az alvilágban,
örökös hányingerrel küszködve hétköznapjaik bőszen kerekén;
róluk szaval mindig is Isten küldötte, a honmentő, miközben
törvényt hoz – krokodilkönnyet hullatva – ellenük.
Mit számít nekik az, hogy vers siratja el őket,

mint halottaikat a falusi ravatalozóban
a fekete fejkendős, sikoltozó öregasszonyok?
Életük pötty egy katicabogáron;
az gondol egyet, szárnyra kap, elrepül –
csikorgó csontjaikat egy-két évszázad megőrli...
Sötét, ameddig elláthatsz, lélek, sötét...

Boris Maruna

ARS POETICA II

Hálátlan úrnőt szolgállok, hasztalan fecserlem adómat.
Hajtok mint az örült, kerülgetem a városi rendőrt.
Túlmunkát vállalok hogy fizessem szeszélyeit,
Hogy elkerüljem villámló szeme pogány nyelve haragját,
Hogy el ne hagyjon, föl ne pakolja háztartásomat.

Hallom olcsó kocsmákban biliárdozik éjszakánként.
Feslik a varrásoknál, többet eszik a kellesténél.
Fulladásra, szívgyengeségre panaszkodik folyton.
Ha valamit mondok, biztos hogy megsértem vele.
Néha egy álló hétig nem áll szóba velem.

Néha hét nap és hét éjszaka nem jön haza.
Kétségbeesésemben a hajamat tépem ilyenkor,
Nem alszom, nem fekszem le és nem kelek fel; számadást
Készítek, a legrosszabbra gondolok. Ugyanott
Tartom a revolvért meg az óvszert, a párnám alatt.

Aztán megáll az ajtóban, mintha mi se történt volna.
Játssza a ringyóhajlamú dévaj nagyságos asszonyt.
Én meg rohanok mint a bolond italért virágért,
Noha jól tudom, hogy túl fog élni ez a boszorkány,
És éppoly nyomorúságosan végzem, mint elődeim.

Köztünk rég nincs szerelem, ha volt is egyáltalán,
Csak mérhetetlen keserűség tátong mint száraz szakadékszáj.
Ama mérhetetlen térségek csillagzó pora
És ez a lelki üresség amit a szavak pókhálója fon át
Végeérhetetlen sóhajok láthatatlan függőhidjaként.